

sygn. akt VII U 852/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

27 października 2021 r.

Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w następującym składzie:

Przewodniczący SSO Małgorzata Kosicka

po rozpoznaniu 27 października 2021 r. na posiedzeniu niejawnym

odwołania A. R.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddziału w W.

z 27 kwietnia 2021 r., nr (...)

o wysokość zadłużenia z tytułu składek

I. oddała odwołanie;

II. **zasądza od A. R. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddziału w W. 1800 zł (tysiąc osiemset złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.**

UZASADNIENIE

12 maja 2021 r. A. R. wniosła odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z 27 kwietnia 2021 r. nr (...)

w przedmiocie stwierdzenia zadłużenia z tytułu nieopłaconych składek. Odwołująca zarzuciła skarżonej decyzji naruszenie przepisów postępowania poprzez pominięcie przez ZUS zgłaszanych przez nią wniosków dowodowych w kierowanych doń pismach i tym samym błędne ustalenie stanu faktycznego i prawnego. Wskazała, że do wykazanej na koniec marca kwoty 16.362,20 zł brak podania przyczyn jej powstania, a ponadto organ nie uwzględnił wpłat dokonanych w kwietniu 2021 r. na łączną kwotę 14 800 zł. Tym samym różnica na koniec kwietnia wynosi 1562,20 zł, a nie 5413,81 zł. Odwołująca zwróciła również uwagę, że jest emerytowanym lekarzem prowadzącym niewielki gabinet, podlega tylko opłatom zdrowotnym i sumiennie opłaca comiesięczne składki (odwołanie k. 3 a.s.).

W odpowiedzi na odwołanie z 18 czerwca 2021 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych

(...) Oddział w W. wniósł o jego oddalenie na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oraz zasądzenie od odwołującej na rzecz organu zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Organ rentowy wyjaśnił, że odwołująca od 31 grudnia 1998 r. prowadzi działalność gospodarczą, w tym od 1 października 2015 r. był to jej jedyny tytuł ubezpieczeń społecznych. 21 stycznia 202 r. organ rentowy sporządził z urzędu korektę deklaracji rozliczeniowych za okres od października 2015 r. do września 2016 r. z uwzględnieniem składek. Po rozliczeniu konta Zakład stwierdził zaległość i wszczął postępowanie w sprawie określenia wysokości należności, wskutek czego wydano skarżoną decyzję (odpowiedź na odwołanie k. 4-5 a.s.).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Odwołująca się A. R. od 1 września 1997 r. prowadzi pozarolniczą działalność gospodarczą w ramach której świadczy usługi medyczne. Od 1 października

2015 r. pozarolnicza działalność gospodarcza stanowi jedyny tytuł ubezpieczenia odwołującej (zgłoszenia do ubezpieczeń - akta rentowe, karty nienumerowane).

Odwołująca opłacała składki na ubezpieczenia za okres od stycznia 2019 r. do stycznia 2020 r. (potwierdzenia przelewu k. 13-25 a.s.).

18 stycznia 2021 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. rozliczył konto odwołującej, w wyniku czego stwierdził zaległości z tytułu składek:

- na ubezpieczenia społeczne od stycznia 2020 r. do listopada 2020 r. w kwocie 5924,21 zł,

- na ubezpieczenie zdrowotne od czerwca 2020 r. do listopada 2020 r. w kwocie 1907,62 zł,

- na Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych od czerwca 2020 r. do listopada 2020 r. w kwocie 2,66 zł.

W związku z powyższym pismem z 18 stycznia 2021 r. organ rentowy zawiadomił A. R. o wszczęciu z urzędu postępowania w sprawie określenia wysokości należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Solidarnościowy oraz Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych (zawiadomienie z 18.01.2021 r., szczegółowe zestawienie zaległości – akta rentowe, karty nienumerowane).

Po zakończeniu postępowania ZUS (...) Oddział w W. wydał 27 kwietnia 2021 r. decyzję nr (...) na podstawie której stwierdził, że A. R. jest dłużnikiem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenie społeczne. Jednocześnie organ rentowy ustalił wysokość zadłużenia na kwotę 5413,81 zł, obejmującą:

- składki na ubezpieczenie społeczne w ramach numerów deklaracji 01-39 za okres od 2020-01 do 2020-11 w kwocie 5048,81 zł,
- odsetki za zwłokę w kwocie 365 zł.

(zawiadomienie z 26.02.2021 r.; decyzja ZUS z 27.04.2021 r. z załącznikiem – akta rentowe, karty nienumerowane).

Jeszcze przed wydaniem decyzji, w kwietniu 2021 r. odwołująca dokonała następujących wpłat: 1 kwietnia – 3300 zł, 2 kwietnia – 4500 zł, 6 kwietnia – 5000 zł, 27 kwietnia – 2000 zł. Wpłaty z 1, 2 i 6 kwietnia 2021 r. zostały uwzględnione przy rozliczeniu w ramach skarżonej decyzji. Wpłata z 27 kwietnia 2021 r. nie została rozliczona w powyższej decyzji, gdyż na dzień jej wydania nie figurowała na koncie płatnika. Dodatkowo 7 maja 2021 r. odwołująca dokonała wpłaty w kwocie 5000 zł która w całości pokryła zadłużenie figurujące na jej koncie. Na 14 września 2021 r. na koncie odwołującej figuruje nadpłata w kwocie 646,35 zł (okoliczności bezsporne – pismo procesowe odwołującej z 11.07.2021 r. k. 11 a.s., pismo procesowe organu rentowego z 14.09.2021 r. k. 39-40 a.s.).

Sąd ustalił powyższy stan faktyczny w oparciu o zebrane w sprawie dowody z dokumentów. Stan faktyczny sprawy był bezsporny, a strony nie wnosili o uzupełnienie materiału dowodowego.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie A. R. było nieuzasadnione.

Stosownie do treści art. 6 ust. 1 ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 423 – dalej jako u.s.u.s.) obowiązkowym ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym podlegają osoby fizyczne, które na terenie Rzeczypospolitej Polskiej są osobami prowadzącymi pozarolniczą działalność. Jednocześnie zgodnie z art. 13 ust. 1 pkt 4 tej ustawy obowiązkowi ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym, chorobowemu i wypadkowemu podlegają osoby fizyczne prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą – od dnia rozpoczęcia wykonywania

działalności od dnia zaprzestania jej wykonywania, z wyłączeniem okresu, na który wykonywanie działalności zostało zawieszona na podstawie przepisów o swobodzie działalności gospodarczej.

W świetle art. 16 ust. 4 i art. 17 ust. 3 u.s.u.s. osoby prowadzące działalność pozarolniczą (gospodarczą) finansują w całości, z własnych środków, a także sami obliczają i przekazują co miesiąc do Zakładu, składki na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe. Na podstawie art. 23 ust. 1 powołanej wyżej ustawy od nieopłaconych w terminie składek należne są od płatnika składek odsetki za zwłokę, na zasadach i w wysokości określonych w ustawie z 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1540).

Z kolei obowiązek pracodawcy obliczania, pobierania i odprowadzania z dochodu ubezpieczonego pracownika składki na ubezpieczenie zdrowotne regulują przepisy ustawy z 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1285). Taki obowiązek konstytuuje art. 85 ust. 1 tej ustawy. Natomiast art. 93 ust. 1 ustawy stanowi, iż składki na ubezpieczenie zdrowotne oraz należności z tytułu odsetek za zwłokę nieopłacone w terminie podlegają ściągnięciu na zasadach określonych w przepisach o systemie ubezpieczeń społecznych. Zgodnie natomiast z art. 84 tej ustawy składkę na ubezpieczenie zdrowotne opłaca osoba podlegająca ubezpieczeniu zdrowotnemu, z zastrzeżeniem art. 85 i 86.

Natomiast obowiązek opłacania składek na Fundusz Pracy reguluje art. 104 ustawy z 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1265), który stanowi, iż składki ustalone od kwot stanowiących podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, wynoszących w przeliczeniu na okres miesiąca, co najmniej minimalne wynagrodzenie za pracę opłacają pracodawcy oraz inne jednostki organizacyjne za osoby pozostające w stosunku pracy lub w stosunku służbowym oraz inne osoby podlegające ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym lub zaopatrzeniu emerytalnemu.

Zgodnie z art. 46 ust. 1 u.s.u.s. płatnik składek jest obowiązany według zasad wynikających z przepisów ustawy obliczać, potrącać z dochodów ubezpieczonych, rozliczać oraz opłacać należne składki za każdy miesiąc kalendarzowy. Nadto, stosownie do treści art. 47 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, płatnik składek przesyła w tym samym terminie deklarację rozliczeniową, imienne raport miesięczne oraz opłaca składki za dany miesiąc, nie później niż:

- 1) do 10 dnia następnego miesiąca – dla osób fizycznych opłacających składkę wyłącznie za siebie,
- 2) do 5 dnia następnego miesiąca – dla osób fizycznych opłacających składkę wyłącznie za siebie,
- 3) do 15 dnia następnego miesiąca – dla pozostałych płatników.

Wskazać również należy, iż zgodnie z treścią art. 46 ust. 1 zd. 2 u.s.u.s., w przypadku opłacania składek po terminie płatnik składek obowiązany jest do obliczenia i zapłaty odsetek za zwłokę, przy czym odsetki te obliczane są od dnia następującego po dniu upływu płatności składek (art. 23 ust. 1 cyt. ustawy). Na mocy delegacji art. 49 ust. 1 cytowanej ustawy, szczegółowe zasady i tryb postępowania w sprawach rozliczania składek uregulowane zostały rozporządzeniem Rady Ministrów z 18 kwietnia 2008 roku w sprawie szczegółowych zasad i trybu postępowania w sprawach rozliczania składek, do których poboru jest zobowiązany Zakład Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. 2008, Nr 78, poz. 465 ze zm.).

Na zasadzie art. 32 u.s.u.s. do składek na Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych i Fundusz Emerytur Pomostowych oraz na ubezpieczenie zdrowotne w zakresie: ich poboru, egzekucji,

wymierzania odsetek za zwłokę i dodatkowej opłaty, przepisów karnych, dokonywania zabezpieczeń na wszystkich nieruchomościach, ruchomościach i prawach zbywalnych dłużnika, odpowiedzialności osób trzecich i spadkobierców oraz stosowania ulg i umorzeń stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące składek na ubezpieczenia społeczne.

Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy sąd zważył, że zaskarżona decyzja Zakładu Ubezpieczeń Społecznych była prawidłowa. Z niekwestionowanych przez odwołującą wyjaśnień organu rentowego wynika, że odwołująca z dniem 1 października 2015 r. zakończyła dotychczasowy stosunek pracy i od tej daty pozarolnicza działalność gospodarcza stanowiła jej jedyny tytuł ubezpieczeń. Dokonując rozliczenia konta odwołującej 21 stycznia 2020 r. organ rentowy sporządził z urzędu deklaracje rozliczeniowe na ubezpieczenia społeczne za okres od października 2015 r. do września 2016 r. z uwzględnieniem składek na ubezpieczenie społeczne w rozliczeniu konta z 18 stycznia 2021 r. Wskutek powyższego organ rentowy stwierdził zaległość na ubezpieczenie społeczne za okres od stycznia do listopada 2020 r.

w kwocie 5924,21 zł, na ubezpieczenie zdrowotne za okres od czerwca 2020 r. do listopada 2020 r. w kwocie 1907,62 zł oraz na FGŚP za okres od czerwca 2020 r. do 11 listopada

w kwocie 2,66 zł. Z uwagi na powyższe organ rentowy wszczął postępowanie w celu ustalenia wysokości zadłużenia, po którego zakończeniu wydano skarżoną decyzję. Organ rentowy

w oparciu o powyższe przepisy ustalił wysokość zadłużenia odwołującej z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenie zdrowotne, załączył również wykaz składek za poszczególne okresy, które nie zostały opłacone, z wyróżnieniem ich wysokości, tytułów oraz odsetek.

Jak wynika z dokonanych w sprawie ustaleń nie ma wątpliwości co do tego, że odwołująca prowadzi działalność gospodarczą, a zatem na tle cytowanych wyżej przepisów to na niej ciążył obowiązek prawidłowego obliczenia i opłacenia składek. Zgodnie z ugruntowanym orzecznictwem, tak sformułowany obowiązek płatnika składek ma skutki procesowe w postaci przeniesienia na niego ciężaru dowodu w zakresie wykazania, że składki na ubezpieczenia zostały uiszczone terminowo oraz w odpowiedniej wysokości.

Skoro zgodnie z art. 46 u.s.u.s., płatnik składek jest obowiązany według zasad wynikających z przepisów ustawy obliczać, potrącać z dochodów ubezpieczonych, rozliczać oraz opłacać należne składki za każdy miesiąc kalendarzowy, to odwołujący kwestionując fakt powstania lub wysokość należności z tytułu składek za poszczególne miesiące, co organ rentowy wykazał dokumentami rozliczeniowymi, winien te okoliczności udowodnić. Jeśli organ rentowy w wyniku przeprowadzonego postępowania kontrolnego ustalił, że płatnik nie uiszczył prawidłowo składek za ubezpieczonych, to w toku postępowania odwoławczego przed sądem ubezpieczeń społecznych na płatniku spoczywa ciężar wykazania, że składki zostały przez niego opłacone w całości czy w części w prawidłowej wysokości (zob. wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 26 września 2018 r., III AUa 56/17).

W niniejszej sprawie odwołująca nie kwestionowała wysokości stwierdzonego w decyzji zadłużenia ani okresów, w jakich ono powstało, jak również nie złożyła żadnych wniosków dowodowych mogących wzruszyć prawidłowość przyjętych przez organ rentowy wyliczeń zaległości. Stanowisko odwołującej skupiło się na podkreśleniu okoliczności regularnego opłacania składek. Niemniej jednak nie przedstawiła w tym zakresie dowodów potwierdzających brak podstaw po stronie organu rentowego do stwierdzenia zadłużenia zgodnie z treścią decyzji. W tym też kontekście odwołująca powołała się na okoliczność dokonania szeregu wpłat w kwietniu 2021 r. na łączną kwotę 14 800 zł, w tym kwoty 3300 zł (1 kwietnia), 4500 zł (2 kwietnia), 5000 zł (6 kwietnia) oraz 2000 zł (27 kwietnia). Odnosząc się do tej kwestii organ rentowy wyjaśnił, że przy rozliczeniu do wydania decyzji uwzględniono wpłaty z 1, 2 oraz 6 kwietnia 2021 r. Nie uwzględniono natomiast wpłaty z 27 kwietnia 2021 r., ponieważ na ten dzień wpłata nie figurowała na koncie płatnika. Wpłata z 27 kwietnia w wysokości 2000 zł została rozliczona po wydaniu decyzji i częściowo pokryła zaległości w niej określone. Ponadto zgodnie z wyjaśnieniami organu rentowego, 7 maja 2021 r. odwołująca dokonała dodatkowej wpłaty w wysokości 5000 zł, która pokryła figurujące na jej koncie płatnika zadłużenie w całości. Potwierdza to, że odwołująca ma świadomość zarówno faktu zadłużenia z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia w związku z prowadzoną działalnością gospodarczą, jak i wymiaru zaległości z tego tytułu.

Wskazać należy, że to na odwołującej ciążył obowiązek wykazania, że stan zadłużenia jest inny niż wskazany w zaskarżonej decyzji zgodnie z treścią art. 6 k.c. w związku

z art. 232 k.p.c. Odwołująca kwestionując decyzję co do zasady winna udowodnić okoliczności na które się powołuje zgodnie z obowiązkiem wynikającym z art. 232 k.p.c. oraz z regułą z art. 6 k.c., który stanowi, że ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Odwołująca nie odniosła się bezpośrednio do wyjaśnień organu rentowego przedstawionych w toku postępowania, a ponadto nie złożyła żadnych wniosków dowodowych mogących wzruszyć prawidłowość przyjętych przez organ rentowy wyliczeń zaległości. Wprawdzie odwołująca argumentowała, że regularnie opłaca składki na ubezpieczenia z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej, jednakże na tą okoliczność przedstawiła potwierdzenia przelewów za rok 2019, a więc za okres nie objęty skarżoną decyzją. Nie było przy tym zasadne twierdzenie odwołującej, iż podlega jedynie opłatom zdrowotnym, gdyż na tle ww. przepisów prowadzenie pozarolniczej działalności gospodarczej – niezależnie od jej skali – stanowi obowiązkowy tytuł podlegania ubezpieczeniom społecznym (emerytalnemu, rentowym).

Mając na uwadze powyższe sąd stwierdził, że odwołująca nie zakwestionowała wysokości zadłużenia z tytułu nieopłaconych składek, jak również nie wykazała aktywności procesowej w zakresie ustalenia rzekomo błędnie dokonanych przez organ rentowy obliczeń kwot należności składających się na jej zadłużenie Wobec przedstawienia przez organ rentowy wyjaśnień wyliczeń oraz zestawień należności wymaganych od odwołującej, a także faktu ich zaspokojenia, sąd uznał odwołanie A. R. za niezasadne, co skutkowało jego oddaleniem na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.